

Sindicatul Național SCOR

al Salariaților Comunelor și Orașelor din România

Sediul în Primăria comunei Tarcău, județul Neamț

Înregistrat sub nr. 1/21.11.2022 - Judecătoria Bicăz

CIF 47311666/14.12.2022

Telefon 0722613250

e-mail: presedinte@sindicatulscor.ro

www.sindicatulscor.ro

Nr. 351/18 iulie 2024

Subscrisa, SINDICATUL NAȚIONAL SCOR AL SALARIAȚILOR COMUNELOR ȘI ORAȘELOR DIN ROMÂNIA, cu sediul în Primăria comunei Tarcău, Corp B, etaj 1, camera 14, jud. Neamț, înregistrat în registrul special al sindicatelor la Judecătoria Bicăz sub nr. 1/21.11.2022, având CIF 47311666/14.12.2022, telefon 0722613250, e-mail presedinte@sindicatulscor.ro legal reprezentat prin președinte **Dan CÂRLAN**, în numele și în interesul salariaților, membri ai sindicatului, având calitatea procesuală de **reclamant**,

formulăm prezenta

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

Cu privire la prevederile Articolului I, alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 115 din 14 decembrie 2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene

prin care solicităm instanței, în temeiul art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale republicată, să **înaintați prezenta excepție instanței de control constituțional, instanță în fața căreia solicităm constatarea neconstituționalității actelor normative contestate.**

Apreciem că, **excepția este admisibilă**, întrucât îndeplinește condițiile de admisibilitate instituite prin prevederile art. 29 din Legea nr. 47/1992, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 232/2004. În acest sens, subliniem faptul că **excepția nu a fost soluționată anterior prin admitere, procesul se află în faza de judecată, iar de rezolvarea excepției depinde modul de soluționare a cauzei.**

MOTIVE

ÎN FAPT,

I. Starea de fapt relevantă sub aspectul excepției

- 1) Potrivit prevederilor art. 13 al *Legii-cadru a salarizării personalului bugetar nr. 153/2017*, lege organică, în administrația publică locală **demnitarii** (primar și viceprimar) **primesc o indemnizație stabilită potrivit coeficienților prevăzuți în Anexa nr. IX la Legea-cadru, multiplicați cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare.**
- 2) Potrivit art. 11 alin (1) din Legea-cadru, pentru funcționarii publici și personalul contractual din cadrul familiei ocupaționale «Administrație» din aparatul propriu al primăriilor și consiliilor locale, **salariile de bază se stabilesc prin hotărâre a consiliului local.**
- 3) Potrivit art. 11 alin (3) din Legea-cadru, stabilirea salariilor lunare potrivit art. 11 alin. (1) **se realizează de către ordonatorul de credite** (primarul comunei / orașului).

- 4) Potrivit art. 11 alin (4) din Legea-cadru, nivelul veniturilor salariale pentru funcționarii publici și contractuali se stabilește, în condițiile prevăzute la alin. (1) și (3), fără a depăși nivelul indemnizației lunare a funcției de viceprimar.
- 5) Potrivit art. 13 din Legea-cadru, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică se determină prin înmulțirea coeficienților din anexa nr. IX cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare, în cazul primarilor și viceprimarilor coeficienții fiind cei prevăzuți la litera C din Anexa nr. IX.
- 6) În anul 2023, anterior intrării în vigoare a OUG nr. 115/2023, prin dispoziția inițială a primarului, punând în aplicare hotărârea consiliului local al comunei noastre, au fost stabilite salariile de bază brute ale personalului din aparatul de specialitate al primarului, începând cu 1 ianuarie 2024, astfel încât acestea au fost așezate într-o ierarhizare care respectă prevederile cap. I lit. A pct. III și cap. II lit. A pct. IV din cadrul Anexei nr. VIII la Legea-cadru, cu încadrarea în indemnizația viceprimarului, raportată la salariul minim brut pe țară garantat în plată în vigoare, respectiv 3.300 lei, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 900/2023.
- 7) Ca urmare a prevederilor **Articolului I, alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 115 din 14 decembrie 2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene:**

“(2) Prin derogare de la prevederile art. 13 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 ianuarie 2024, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică locală și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa nr. IX litera C la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se majorează cu 5% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023.”

indemnizațiile demnitarilor (primar și viceprimar) au fost limitate la un nivel majorat cu doar 5% față de cel corespunzător lunii decembrie a anului 2023, respectiv au fost calculate prin raportare la valoarea de 2.415 lei, în loc de salariul minim brut pe țară garantat în plată în vigoare, respectiv 3.300 lei, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 900/2023.

- 8) Ca urmare, raportat la nivelul veniturilor prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017, veniturile efective ale demnitarilor în funcție în luna ianuarie 2024 au înregistrat o diminuare (un prejudiciu) calculat ca diferență între sumele garantate prin legea-cadru și sumele limitate ca urmare a efectelor aplicării ordonanței de urgență, întrucât acestea ar fi trebuit să fie cu 36,65% mai mari, în considerarea prevederilor legii-cadru, respectiv în raportul dintre 3.300 lei (potrivit HG nr. 900/2023) și 2.415 lei.
- 9) Având în vedere faptul că **veniturile personalului salariat din aparatul de specialitate al primarului sunt plafonate (potrivit art. 11 (4) din legea-cadru) la nivelul indemnizației de bază a viceprimarului**, primarul comunei noastre a emis dispoziția cu caracter tranzitoriu care face obiectul acțiunii noastre în anulare, dispoziție prin care a diminuat baza de calcul a salariilor personalului, de la 3.300 lei (potrivit HG nr. 900/2023) la 2.415 lei, apreciind că s-ar fi depășit indemnizația de bază a viceprimarului pentru o parte a salariatilor, în considerarea Art. I alin. (4) din OUG nr. 115/2023.

ÎN DREPT

- 10) **Prevederile art. I alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 115/2023 sunt neconstituționale**, fiind emise cu încălcarea flagrantă a prevederilor **art. 115 (6) din Constituția României**, întrucât au afectat drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, și anume:

- ✓ **art. 15 alin. (1)**, cu trimitere la drepturile salariale (indemnizații) garantate demnitarilor prin anexa IX la Legea-cadru nr. 153/2017;

- ✓ **art. 16 alin. (1)**, cu trimitere la discriminarea personalului plătit din fonduri publice la nivelul administrației publice locale, în raport cu personalul altor familii ocupaționale bugetare, care nu au suferit același regim de înghețare a veniturilor timp de patru ani consecutivi;
- ✓ **art. 41 alin. (2)**, cu trimitere la instituirea unui salariu minim brut pe țară și, pe cale de consecință, nerespectarea acestuia în raport cu toate drepturile salariale pendinte;
- ✓ **art. 47 alin. (1)** cu privire la **dreptul la pensie, drept fundamental** care a fost afectat pentru întreg personalul administrației publice locale (demnitari, funcționari publici și personal contractual) în anul 2023, **prin diminuarea forțată și neconstituțională de către statul român a punctajului de contributivitate realizat**, în raport cu cel garantat de Legea-cadru nr. 153/2017, cu efectul direct al diminuării pensiei viitoare;
- ✓ **art. 44 alin. (1) - (3) și (8)** cu privire la **dreptul de proprietate privată**, prin exproprierea drepturilor noastre salariale, garantate prin lege organică, **precum și de o parte din acumularea la fondul public de pensii**, ambele constituind elemente ale proprietății private și, totodată, creanțe asupra bugetului consolidat al statului, rezultate din lege organică, și care nu pot fi supuse confiscării arbitrare de către guvern, prin adoptarea de ordonanțe de urgență.
- ✓ **art. 56 alin. (10) și (3) cu privire la contribuțiile financiare**, prin obligarea în mod arbitrar a unor categorii de cetățeni la prestații suplimentare la cheltuielile publice, față de impozitele și taxele stabilite potrivit legii, ca urmare a amputării drepturilor salariale cuvenite potrivit legii, din bugetele publice, în numele „necesității păstrării echilibrelor bugetare prin adoptarea de măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente”

11) Prevederile criticate sunt neconstituționale în partea privind înghețarea indemnizațiilor demnitarilor și în raport cu prevederile art. 115 alin. (4) din Constituție, care impune obligativitatea motivării urgenței acesteia.

Ordonanța de urgență nr. 115/2023 a fost precedată de alte 4 ordonanțe de urgență cu conținut absolut similar (Art. I pct. 13 din Ordonanța de urgență nr. 1/2020, Art. I alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 226/2020, Art. I alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 130/2021 și Art. I alin. (4) din Ordonanța de urgență nr. 168/2022) care conțin în preambul o motivare laconică, generală și superficială, prin care **timp de 4 ani consecutivi** Guvernul susține copy/paste că este urgentă „necesitatea păstrării echilibrelor bugetare prin adoptarea de măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente”, dar **niciuna dintre aceste prezumtive măsuri nu a fost propusă în cei 4 ani de către Guvern spre adoptare pe calea constituțională a dezbaterii parlamentare, prin modificări transparente ale legii organice a salarizării, cu participarea reală și efectivă a partenerilor de dialog social**, ci s-au limitat la măsuri forțate și intempestive, pe calea abuzivă a ordonanțelor de urgență, în ultimele 2-3 săptămâni ale anului precedent aplicării (sau chiar în prima săptămână a anului început) prin care prevederile criticate în raport cu constituționalitatea au fost reproduse absolut identic în fiecare an.

Prin urmare, apreciem că **motivarea urgenței prevederilor criticate din ordonanța de urgență nr. 115/2023 este în fapt inexistentă, fiind una pur formală, lipsită de conținut și de temei constituțional.**

Analizând pe larg dispozițiile legale criticate pentru neconstituționalitate, subliniem următoarele:

- A) Potrivit art. 115 alin. (6) din Constituție, ordonanțele de urgență nu pot afecta drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică.**

Prin decizia 650/2022 Curtea Constituțională a reținut că, în jurisprudența sa, a stabilit că „se poate deduce că interdicția adoptării de ordonanțe de urgență este totală și necondiționată atunci când menționează că «nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale» și că **«nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică»**.

În celelalte domenii prevăzute de text, **ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate dacă «afectează», dacă au consecințe negative**, dar, în schimb, pot fi adoptate dacă, prin reglementările pe care le conțin, au consecințe pozitive în domeniile în care intervin”.

Curtea a arătat că „verbul «a afecta» este susceptibil de interpretări diferite, așa cum rezultă din unele dicționare. Din punctul de vedere al Curții, ***aceasta urmează să rețină numai sensul juridic al noțiunii, sub diferite nuanțe, cum ar fi: «a suprima», «a aduce atingere», «a prejudicia», «a vătăma», «a leza», «a antrena consecințe negative»***” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.1.189 din 6 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.787 din 25 noiembrie 2008).

Drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de constituție sunt cele prevăzute la **Titlul II, articolele 15 – 57, în raport cu care descriem în continuare modul în care acestea au fost afectate**.

Articolul 15

Universalitatea

(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Prin art. I alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 115 din 2023, intrată în vigoare la data de 15 decembrie 2023, Guvernul a stabilit că “(2) *Prin derogare de la prevederile art. 13 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, începând cu data de 1 ianuarie 2024, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică locală și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa nr. IX litera C la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se majorează cu 5% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023.*”

Numai că, la data intrării în vigoare a ordonanței, **salariile de bază lunare ale personalului din aparatul de specialitate al primarului erau deja determinate, prin dispoziția primarului emisă anterior, în aplicarea hotărârii consiliului local, ca un drept câștigat pentru data de 1 ianuarie 2024, în deplină concordanță cu prevederile Legii-cadru nr. 153/2017, raportate la salariul minim brut pe țară garantat în plată în vigoare, de 3.300 lei și nu la cel de 2.415 lei stabilit prin ordonanță**.

Acest drept rezultă din interpretarea sistematică a prevederilor legale în vigoare, respectiv:

- Art. 164 alin. (1) și (1²) din Codul muncii - Legea nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevede că (i) salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se stabilește prin hotărâre a Guvernului și că (ii) *toate drepturile și obligațiile stabilite potrivit legii prin raportare la salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se determină acest nivel, stabilit prin hotărâre a Guvernului.*
- Art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 900/2023, intrată în vigoare la data de 1 octombrie 2023, și care prevede că “În aplicarea prevederilor art. 164 alin. (1²) din Legea nr. 53/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *începând cu data de 1 octombrie 2023, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, prevăzut la art. 164 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se stabilește în bani, fără a include indemnizații, sporuri și alte adaosuri, la suma de 3.300 lei lunar*”
- Art. 13 alin. (1) din Legea-cadru a salarizării nr. 153/2017, care prevede că “*Indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică se determină prin înmulțirea coeficienților din anexa nr. IX cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată în vigoare.*”

Prin urmare, **la data emiterii și comunicării dispoziției primarului privind stabilirea salariilor de bază începând cu data de 1 ianuarie 2024**, salariații au intrat de plin drept în proprietatea unor salarii lunare, calculate potrivit legii prin raportare la salariul minim brut pe țară în vigoare, de 3300 lei, iar ulterior, de la 15 decembrie 2023, ordonanța de urgență nr. 115/2023 a dispus, cu efect retroactiv, diminuarea acestora la nivelul calculat prin raportare la 2415 lei.

Pentru toți cei afectați, încălcarea principiului universalității, respectiv al neretroactivității legii a condus la afectarea dreptului de proprietate asupra salariilor cuvenite personalului bugetar potrivit legii organice, astfel încât **Art. I alin. (2) din Ordonanța de urgență nr. 115/2023 încalcă dispozițiile art. 115 alin. (6) din Constituție.**

Articolul 16

Egalitatea în drepturi

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Articolul 56

Contribuții financiare

(1) Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice.

(2) Sistemul legal de impuneri trebuie să asigure așezarea justă a sarcinilor fiscale.

(3) Orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.

Prevederile ordonanței de urgență, privind limitarea indemnizațiilor demnitarilor la nivelul din decembrie 2023, majorat cu 5%, motivate sumar prin “*necesitatea păstrării echilibrelor bugetare prin adoptarea de măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente*” **afectează doar două categorii de bugetari**, respectiv **(i) demnitarii**, salariați potrivit Anexei nr. IX la legea-cadru și **(ii) personalul salariat, funcționari publici sau contractuali**, din cadrul structurilor de specialitate ale autorităților publice locale (comune, orașe, municipii și consilii județene).

În condițiile în care motivarea formal invocată pentru urgența emiterii ordonanțelor se raportează la **păstrarea echilibrului bugetului** (presumat a fi bugetul consolidat al statului) **măsura înghețării sau limitării drepturilor salariale timp de 5 ani consecutivi vizează în mod direct și limitativ o singură categorie de bugetari (demnitarii prevăzuți în anexa nr. IX la lege) și cu efect indirect asupra personalului din administrația publică locală**, în timp ce toate celelalte categorii de personal salariat din fonduri publice (Anexele I-VII la Legea – cadru) nu a fost supus aceleiași restricții, chiar dacă măsura creșterii salariilor acestora nu a urmat întru totul calendarul prevăzut în lege pentru perioada anilor 2020-2023.

Astfel, prin raportare și la art. 56 din Constituție, **doar în considerarea calității lor de salariați bugetari, cele două categorii de bugetari (demnitarii și salariații administrației publice locale) au fost practic obligați să contribuie prin prestații suplimentare la cheltuielile publice, suplimentar față de contribuția lor legală prin impozite și taxe, contribuții operate prin diminuarea directă a drepturilor salariale garantate prin legea organică a salarizării.**

Acest regim discriminatoriu, în numele unui interes general (și acela impropriu definit și motivat) a afectat drepturile salariale doar pentru o anumită parte a bugetarilor, situație care, **prin afectarea principiului egalității în drepturi a salariaților bugetari**, izvorât din art. 16 alin. (1) precum și a justei îndatoriri prevăzute la art. 56 din Constituție **atrage neconstituționalitatea prevederilor ordonanțelor de urgență, în raport cu prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție.**

Articolul 41

Munca și protecția socială a muncii

(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit.

(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc ... instituirea unui salariu minim brut pe țară.

Articolul 53

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) **Exercițiul unor drepturi** sau al unor libertăți poate fi restrâns **numai prin lege** și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. **Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.**

Într-un stat de drept (potrivit art. 1 din Constituție, România este un stat de drept respectarea Constituției și a supremației sale este obligatorie) **respectarea legii este obligatorie** și pentru cel care a emis legea.

În cauza dedusă judecății **este vorba despre o lege de salarizare.**

Legile nu se adoptă pentru “păcălireă populației”, ci pentru a fi puse în aplicare. **Guvernul nu are posibilitatea de a se sustrage de la aplicarea legii prin diverse metode neprevăzute de lege sau contrare Constituției.**

Ori, în situația de față este evidentă **încercarea de evitare a aplicării legii din motive care nu sunt prevăzute nici în preambulul ordonanței, nici în nota de fundamentare a acesteia.** Este, deci, o modalitate abuzivă de ocolire a aplicării legii.

În considerarea dispozițiilor constituționale prezentate anterior, precizăm că suntem în prezența unei restrângeri nejustificate a drepturilor patrimoniale ale subsemnaților, nefiind în prezența unei necesități care să reclame o măsură contrară drepturilor patrimoniale ce ne revin.

Dreptul salarial constituie un drept patrimonial, fiind suficient stabilit de autoritățile naționale pe baza legislației în vigoare. În consecință, se poate afirma fără niciun dubiu că noi, reclamantii, **am devenit victima a unei privări de proprietate.**

Invocarea nevoii restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți nu se poate constitui într-un veritabil temei pentru a legitima neacordarea drepturilor salariale garantate prin lege.

Recunoscând marja de apreciere a statelor în materia legislației sociale, **Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat obligația autorităților publice de a menține un just echilibru între interesul general și imperativele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, echilibru care nu este menținut ori de câte ori, prin diminuarea drepturilor patrimoniale, o persoană trebuie să suporte o sarcină excesivă și disproportionată.**

Într-o astfel de situație, există o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, determinată de încălcarea caracterului rezonabil și proporțional al diminuării drepturilor patrimoniale (Cauza Kjartan Asmundsson contra Islandei, 2004, Cauza Moskal contra Poloniei, 2009).

Ori, diminuarea drepturilor patrimoniale de natură salarială, cu consecința periclitării echilibrului financiar personal și al familiei, impune persoanelor cărora le este aplicabilă o sarcină excesivă și disproportionată, fără a menține un just echilibru între interesul general și imperativele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei.

Conform art. 53 din Constituției, orice restrângere poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicabilă în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății, elemente care au fost nesocotite așa cum am argumentat mai sus.

În conformitate cu articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană, Uniunea Europeană se bazează pe principiile libertății, democrației, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și

pe principiul statului de drept. Aceste principii sunt comune tuturor statelor membre, și respectă drepturile fundamentale, garantate de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, așa cum rezultă acestea din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, ca principii generale ale dreptului comunitar.

Prin decizia nr. 872/2010, referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor *Legii privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar*, **Curtea Constituțională a reținut că salariul este o componentă a dreptului la muncă și reprezintă contraprestația angajatorului în raport cu munca prestată de către angajat în baza unor raporturi de muncă.** Efectele raporturilor de muncă stabilite între angajat și angajator se concretizează în obligații de ambele părți, iar **una dintre obligațiile esențiale ale angajatorului este plata salariului angajatului pentru munca prestată.**

Dreptul la salariu este corolarul unui drept constituțional, și anume dreptul la muncă, iar diminuarea sa se constituie într-o veritabilă restrângere a exercițiului dreptului la muncă. O atare măsură se poate realiza numai în condițiile strict și limitativ prevăzute de art. 53 din Constituție. Pentru ca restrângerea menționată să poată fi justificată trebuie întrunite, în mod cumulativ, cerințele expres prevăzute de art. 53 din Constituție, și anume:

- să fie prevăzută prin lege;
- să se impună restrângerea sa;
- restrângerea să se circumscrie motivelor expres prevăzute de textul constituțional,
- să fie proporțională cu situația care a determinat-o;
- să fie aplicată în mod nediscriminatoriu;
- să nu aducă atingere existenței dreptului sau a libertății.

În cazul de față, **nu numai că nu ne aflăm în situația unei restrângeri temporare a drepturilor salariale, parte a însuși dreptului la muncă, având în vedere că perpetuarea acestei restrângeri timp de 5 ani consecutivi a devenit practic definitivă, dar măsura restrângerii a fost adoptată prin ordonante de urgență, ori, fiind vorba despre un drept garantat prin art. 41 din Constituție, ordonanțele de urgență sunt adoptate cu încălcarea art. 115 (6) din Constituție.**

Articolul 44

Dreptul de proprietate privată

- (1) **Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.** Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.
- (2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular.
- (3) **Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.**
- (8) **Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.**

Articolul 47

Nivelul de trai

- (2) **Cetățenii au dreptul la pensie ...**

Luând în considerare prevederile art. 115 alin.(6) din Constituție, în conformitate cu care ordonanțele de urgență nu pot afecta drepturile și libertățile prevăzute în Constituție, Curtea a constatat, spre exemplu, că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 230/2008 pentru modificarea unor acte normative **în domeniul pensiilor din sistemul public**, pensiilor de stat și al celor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.4 din 5 ianuarie 2009, sunt neconstituționale, **deoarece afectează drepturile fundamentale menționate mai sus** [Decizia nr.82 din 15 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 16 ianuarie 2009].

În jurisprudența constantă a Curții Europene a fost stabilit faptul că **noțiunea generică de „bun” acoperă și dreptul de a fi beneficiar al unei prestații sociale** pentru persoanele fără niciun venit (Hotărârea Gaygusuz contra Austriei), **dreptul la o pensie de bătrânețe** (Hotărârea Büchen contra Cehiei) sau dreptul la o pensie pentru văduvi (Hotărârea Willis).

Tot astfel, în cauzele Stran & Stratis contra Greciei și Andrejeva contra Letoniei, **Curtea a reținut că o cerere cu privire la pensie poate constitui un bun în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1 dacă este suficient de bine stabilită pentru a fi aplicată.**

Prin urmare, **dreptul la pensie constituie un bun, un element al proprietății private a persoanei.**

În România, **dreptul la pensie se naște prin contributivitate, pe baza contribuțiilor la sistemul public de pensii**, ca o cotă parte proporțională prelevată din veniturile salariale.

Punctajul obținut prin contributivitate în decursul timpului, de către salariații asigurați în sistemul public de pensii, **reprezintă un drept de proprietate al acestora, cât și o proiecție legitimă cu privire la nivelul pensiei** pe care aceștia o vor obține la ieșirea din activitate.

Principiul speranței legitime este indisolubil legat de statul de drept.

În virtutea acestui principiu, organele statului sunt obligate să acționeze în conformitate cu dispozițiile legale și **să respecte speranțele legitime întemeiate pe prevederile legale în vigoare**, indivizii putând conta pe **previzibilitatea normelor legal adoptate și fiind astfel în măsură să își planifice viitorul în contextul drepturilor conferite de aceste dispoziții.**

Desigur, acest principiu nu împiedică statul să facă schimbări legislative, însă îi impune obligația ca, ori de câte ori o face, să mențină o balanță rezonabilă între încrederea indivizilor în prevederile legale existente și interesele pentru a căror satisfacere operează modificarea cadrului legal.

Noțiunea de „speranță legitimă” trebuie înțeleasă și interpretată ca avându-și temeiul în dreptul cetățeanului la coerență și siguranță legislativă, astfel că, în temeiul legii, acesta să își poată valorifica, păstra și apăra drepturile.

Cu alte cuvinte, este vorba de concretizarea principiului constituțional, propriu oricărui stat de drept, privind **supremația legii, consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituție.**

Subsemnații ca beneficiari ai dreptului la pensie, recunoscut printr-o lege, avem o firească speranță legitimă privind stabilitatea și coerența legislativă, astfel încât să putem beneficia neîngrădit de drepturile legale dobândite, cu precizarea că acestea țin intrinsec de însăși cariera noastră profesională.

În baza dispozițiilor legale, **ne-am creat o proiecție bugetară care să ne permită un trai decent.**

Această proiecție nu poate fi distrusă printr-o lege ulterioară sau prin amânarea aplicării legii pentru că astfel se încalcă dreptul de proprietate protejat de CEDO și Constituția României.

De aceea, diminuarea contribuției pentru fondul de pensie poate fi considerată ca afectând dreptul de proprietate, având semnificația juridică a unei exproprieri (cauza Muller contra Austriei). În cauza Muller contra Austriei, precum și în numeroase alte spețe similare, s-a decis constant în sensul că "o reducere substanțială a nivelului pensiei ar putea fi considerată ca afectând substanța dreptului de proprietate și chiar a însuși dreptului de a rămâne beneficiar al sistemului de asigurare la bătrânețe".

Ca persoane cu vocația pensionării suntem titulari ai unui drept de creanță împotriva Statului, iar acesta din urmă – în calitate de debitor – s-a derobat parțial de obligațiile de plată ce-i incumbau.

Recunoscând marja de apreciere a statelor în materia legislației sociale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat obligația autorităților publice de a menține un just echilibru între interesul general și imperativele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, echilibru care nu este menținut ori de câte ori, prin diminuarea drepturilor patrimoniale, o persoană trebuie să suporte o sarcină excesivă și disproporționată.

Într-o astfel de situație, există o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, determinată de încălcarea caracterului rezonabil și proporțional al diminuării drepturilor patrimoniale (Cauza Kjartan Asmundsson contra Islandei, 2004, Cauza Moskal contra Poloniei, 2009).

În concret, în cazul nostru, demnitari și salariați ai administrației publice locale, cele 5 ordonanțe de urgență nu ne-au diminuat doar drepturile salariale curente, dar **ne-au expropriat în chip brutal o cotă din ce în ce mai mare din dreptul nostru la pensie, întrucât față de contributivitatea la care avem dreptul prin legea organică a salarizării**, ca efect al ordonanțelor de urgență **punctajul pentru pensie realizat în fiecare lună din cele 54 de luni afectate până în prezent este tot mai mic.**

Spre exemplu, **la 1 ianuarie 2024, data emiterii dispoziției tranzitorii a cărei anulare o cerem instanței de fond**, prin calcularea și plata indemnizațiilor și a salariilor noastre **cu raportare la 2415 lei** (potrivit OUG nr. 115/2023) **și nu prin raportare la 3.300 de lei** (salariul minim brut pe țară garantat în pată potrivit legii) contribuția lunară la fondul de pensii și, implicit, punctajul de pensie acumulat **ar trebui să fie mai mari cu 36,65%**, ceea ce înseamnă că **ne este în fiecare lună confiscată peste o treime din dreptul nostru la pensie.**

Prin urmare, **ne sunt afectate în mod direct, atât dreptul la pensie, cât și dreptul de proprietate.**

Având în vedere faptul că aceste drepturi **sunt garantate prin articolele 44 și 47 din Constituție, afectarea lor prin ordonanțe de urgență încalcă prevederile art. 115 alin. (6) din Constituție.**

B) Lipsa motivării actului normativ

Articolul 115

Delegarea legislativă

(4) Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, **având obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora.**

Prevedrile ordonanței de urgență care fac obiectul excepției de neconstituționalitate **nu sunt motivate temeinic pe fond** în privința măsurii de înghețare a indemnizației demnitarilor și, implicit, a salarizării personalului din aparatul de specialitate al autorităților publice locale.

Nici unul dintre motivele invocate de către Guvernul României **nu este de natură a justifica urgența despre care se vorbește în art 115 alin. (4) din Constituție**, în modul în care ea a fost definită în jurisprudența Curții Constituționale.

Motivele formale și vagi invocate de către Guvern în justificarea adoptării dispozițiilor criticate din cadrul ordonanțelor de urgență sunt de fapt **încercări de a justifica neputința acestuia de a adopta acte normative în timp util și în cadrul constituțional, prin legiferare în Parlament**, încercându-se evitarea consecințelor acestor încălcări ale legii.

Invocarea aceleiași motivări de o frază, de cinci ori consecutiv, timp de cinci ani, înlătură orice credibilitate cu privire la existența unei urgențe reale, ivite în mod neașteptat sau de neevitat, și conturează în schimb imaginea unei eschivări de la legiferarea în cadrul constituțional, în Parlament, cu participarea partenerilor sociali îndreptățiți la un real dialog social pe tema modificărilor legislative preconizate, dacă în discuție ar fi necesitatea reală a eliminării unor dezechilibre pe fondul legii.

În realitate, tocmai aceste intervenții discriminatorii, prin ordonanțe de urgență, au creat o asemenea distorsiune în sistemul de salarizare la nivelul administrației publice locale, încât s-a ajuns în situația în care venitul net la nivelul minim garantat, pentru un muncitor necalificat din construcții să fie mai mare decât venitul net de bază al unui viceprimar al celei mai mici comune, ceea ce atrage ca și consecință aceeași situație și pentru întreg personalul salariat din primărie, indiferent de calificarea acestuia, de gradul profesional sau de ierarhia funcției de conducere sau de execuție.

Toate cele 5 ordonanțe de urgență conțin în preambul o motivare laconică, generală și superficială, prin care timp de 5 ani consecutivi Guvernul invocă „*necesitatea păstrării echilibrelor bugetare prin adoptarea de măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente*”.

Însă, **niciuna dintre aceste prezumtive măsuri nu a fost propusă în cei 5 ani de către Guvern spre adoptare pe calea constituțională a dezbaterii parlamentare, prin modificări transparente ale legii organice a salarizării**, cu participarea reală și efectivă a partenerilor de dialog social, ci s-au limitat la măsuri forțate și intempestive, pe calea neconstituțională a ordonanțelor de urgență, în ultimele 2-3 săptămâni ale anului precedent aplicării (sau chiar în prima săptămână a anului început) prin care prevederile criticate au fost reproduse absolut identic în fiecare an.

Prin urmare, apreciem că motivarea urgenței prevederilor Art. I alin. (2) din ordonanța de urgență nr. 115/2023 este în fapt inexistentă, fiind una pur formală, lipsită de conținut și de temei constituțional iar adoptarea ordonanței de urgență s-a petrecut cu încălcarea prevederilor art. 115 alin. (4) din Constituție.

ÎN DREPT:

Ne întemeiem poziția procesuală pe dispozițiile legale la care am făcut referire în text.

Față de motivele de fapt și de drept invocate, cerem admiterea excepției de neconstituționalitate așa cum a fost motivată, cu consecința constatării neconstituționalității Articolului I alin. (2) al ordonanței de urgență nr. 115/2023, în privința prevederilor care au fost prezentate mai sus.

**Sindicatul Național SCOR
Președinte
Dan CÂRLAN**